

“Dievs, šķīsti Latviju”

Svētku gājienā. Balvu novada pašdarbības kolektīvi atgādināja lielo dziesmu un deju svētku burvību, kad esam kopā, kad esam vienoti!

Sveiks lai dzīvo! XXVII Vispārējo latviešu dziesmu un XVII Deju svētku pūtēju orķestru virsdiriģents Egons Salmanis sestdien vienlaikus ar novada svētkiem svinēja arī savu vārdadienu.

Aizvadītā nedēļa, sākot ar sportiskām cīņām pilsētu un pagastu sporta spēlēs Krišjānos, aizritēja Balvu novada svētku zīmē. To dziesmu svētku atskaņu koncertā “Kopā augšup. Vēlreiz” apstiprināja novada vadītājs Sergejs Maksimovs: “Baznīckungu teica, ka svētki iesākās ar dievkalpojumu. Un viņiem ir taisnība! Krišjānieši teica: “Nē, nē! Mēs iesākām ar sporta svētkiem.” Un viņiem ir taisnība! Viļakas ļaudis teica, ka svētki iesākās ar koncertu Viļakas baznīcā. Un viņiem ir taisnība! Svētki ir it visur, kur mēs jūtamies piederīgi.”

Sestdien ekumeniskajā dievkalpojumā Balvu evaņģēliski luteriskajā baznīcā prāvests Mārtiņš Vaickovskis uzsvēra, ka svētki vienmēr cilvēkiem nes prieku, turklāt pirms svētkiem neizpaliek dievkalpojums: “Šodien mēs esam sanākuši, lai izlūgtu Dieva svētību ne tikai personīgi sev,

Godina valsts augstāko apbalvojumu saņēmējas. Veselības ministrijas Atzinības rakstu AIJAI ŠĻAKOTAI (foto – no kreisās) par ilggadēju un profesionālu ieguldījumu veselības nozarē un pacientu aprūpē pasniedza 14.Saeimas deputāte Līga Kozlovska. Ziedu klēpjus saņēma arī Atzinības krusta komandiere, Baltinavas vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja, novadpētniece VALENTĪNA KAŠA par ilggadēju ieguldījumu izglītības un novadpētniecības darbā, skolu jaunatnes patriotiskajā audzināšanā; Atzinības krusta kavalieri, SIA “Senda Dz” valdes priekšsēdētāja DZINTRA SPRUDZĀNE par ilggadēju darbu un nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības attīstībā.

bet arī plašāk, domājot par savu pilsētu, novadu un Latviju. Kas ir Latvija bez Balviem? Nē, es nevaru iedomāties Latviju bez Balviem, bez Balvu novada.” Savukārt priesteris Fēlikss Šnevels, kurš turpmāk kalpos Vārkavas, Znotiņu un Jasmuižas katoļu draudzēs, sniedza padomu, kas, viņaprāt, ir ārkārtīgi būtisks: “Kad amatpersonas jūs uzrunā, sakot, Dievs, svēti Latviju, atbildiet: “Dievs, šķīsti Latviju.” Lai mūsu spēks ir mūsu ģimenēs!” Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, meklējot atbildi, kāds ir galvenais mērķis novada svētkiem, atzina, ka tā ir vienotība: “Šodien plkst. 11.00 visos Balvu novadā esošo baznīcu torņos skanēja zvani. Tie simboliski atzīmēja to, ka esam vienoti. Īpaši šodien gribu pateikties arī Balvu novada domes deputātiem. Sabiedrībā pastāv maldīgs uzskats, ka deputāts ir vai nu svēts, kurš zina visu, vai gluži pretēji. Patiesībā nav ne tas, ne tas. Deputāts ir cilvēks ar tādām pašām emocijām un jūtām.”

* Turpinājums 6. un 7.lpp.

Īsziņas

Nākamajā adugunī

● Gaidāms labs ienesums

Bites čakli strādā

● Svinīgā pieņemšana Rīgas pili

Pirmo reizi – arī reģionālā prese

Uzvar Balvu pārvalde

12.jūlijā atklātajās Otrajās Balvu novada pašvaldības darbinieku sporta spēlēs, kas norisinājās Krišjānos, ceļojošo kausu izcīnīja Balvu pilsētas pārvalde. Sporta spēlēs piedalījās 18 komandas, startējot 12 dažādās disciplīnās. 2.vietā ierindojās Vectilžas pagasta pārvaldes komanda, aiz sevis atstājot Balvu novada administrācijas komandu.

Priecēs zirdziņi

23.jūlijā plkst. 11.00 Bērzpils pagasta “Tabakovā” notiks “Jaunbērziņu treniņscensības konkurā”.

Var pieteikt pretendētus

Lai apzinātu un godinātu Balvu novada uzņēmējus, kuri aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību novadā, izsludināts konkurss “Balvu novada gada balva uzņēmējdarbībā 2022”, kuram līdz 7.augustam var pieteikt pašnodarbinātās personas, komersantus, komercsabiedrības, struktūrvienības, kuri reģistrējušies un saimniecisko darbību veic Balvu novadā, un kuru kapitāla daļu turētājs nav pašvaldība. “Balvu novada gada balva uzņēmējdarbībā 2022” piešķirs 10 nominācijas.

Vārds reportierim

Līga Panga

Strādājot par reportieri vasaras darbā "Vadugunī", man ir iespēja arī fotografēt. Tas ir veids, kā varu tvert mirkļus, emocijas un skaistumu. Man patīk fotografēt, jo tas ir veids, kā varu radoši izpausties, iemūžinot īpašus un unikālus mirkļus. Labākais fotografēšanā, šķiet, ir tas, ka to būtībā var darīt ikviens, jo kamera ir atrodama gandrīz jebkurā ierīcē, kas dod iespēju ikvienam iemūžināt savus dzīves spilgtākos brīžus. Pašlaik fotografēšana man ir gan hobijs, gan darbs, un par to esmu ļoti priecīga. Man patīk fotografēt dabaskatus, cilvēkus, priekšmetus, jo katrā no tiem var ieraudzīt savu unikālo skaistumu. Ļoti pateicīgs bija darba uzdevums doties uz novada svētku zaļo tirdziņu, lai izveidotu nelielu fotoreportāžu. Tas bija košs gan krāsu ziņā, gan sarunās, kas izveidojās ar atsaucīgajiem tirgotājiem, pircējiem un rokdarbniecēm. Lai arī tirdziņa laikā redzēju vēl kādu šīs jomas profesionāli, kurš savas bildes izlicis jau publiskai apskatei Facebook lapā, mums katram ir savs *rokraksts*, un pašai šķiet, ka man izdevās iemūžināt gan cilvēkus, gan lietas no citāda skatpunkta. Atskatoties uz fotogrāfijām, mēs varam atsaukt atmiņas, emocijas, kas, manuprāt, ir ļoti skaisti un vērtīgi. Skatoties caur kameras objektīvu, varu ieraudzīt pasauli un sīkas detaļas citā gaismā. Fotogrāfija man ir iemācījusi priecāties par vienkāršo.

Novada svētku laiks

Zaļā tirdziņa noskaņa

Balvu novada svētku laikā 15.jūlijā Balvu parkā notika *zaļais jeb lauku labumu tirdziņš*. Tajā varēja ne tikai pārdot un iegādāties dažādas garšīgas ēdamlietas, bet arī amatnieku, rokdarbnieču un mākslinieku darinājumus. To tiešām šoreiz bija ļoti daudz, un visi – tik neparasti skaisti gan krāsu ziņā, gan praktiski, kas pierāda mūsu cilvēku prasmi pielāgoties jaunajam un izdomāt lietas, kas piesaista pircējus ar ikdienā skaistām un noderīgām lietām.

Lavandu aromāts. To iespējams izbraudīt gan ziedos, kas sasieta saišķiņšos, gan svecēs.

"Paradīzes lavanda". Bērzkalnes novada viesu nama "Paradīzes" saimniece Sanita pastāstīja, ka dzīvo gan Balvos, gan Skrīveros: "Ģimenes nodarbošanās ir lavandu audzēšana, – tās pagaidām aug Skrīveros, bet Balvu pusē arī jau ir iestādītas. Visos novada svētkos, cik varu, tik piedalos. Lavandas mēs izaudzējam no sēkliņām un ar produkcijas tirdzniecību nodarbojamies kopš 2015.gada. "Facebook" mums ir lapa "Paradīzes lavanda", kur interesenti var apskatīties un arī pasūtīt produkciju." Novada svētku apmeklētājus piesaistīja lavandu maisiņi, kas piestiprināti pie miniatūra koka pakaramā, kurā savukārt izveidots gravējums.

Monta ar ģimeni. Sieviete pastāstīja, ka iepriekš dzīvojusi Balvos, tagad – Līgatnē. "Tikko iegādājāties smaržu maisiņus dāvanām," atklāja Monta un pastāstīja, ka uz Balviem brauc regulāri – te viņa apciemo vecākus. "Balvi ar katru gadu kļūst arvien skaistāki," piebilda smaidīgā sieviete.

Aiga no Cēsīm. "Visas rotaslietas ir apgleznotas ar speciālu krāsu pludināšanas tehnikā, kā arī pati veidoju savu individuālo dizainu," pastāstīja tirgotāja. Aiga Balvos viesojās pirmo reizi un atklāja, ka šogad modē aktuāli ir lieli, asimetriski auskari košās krāsās.

Monta ar ģimeni.

Sieviete pastāstīja, ka iepriekš dzīvojusi Balvos, tagad – Līgatnē. "Tikko iegādājāties smaržu maisiņus dāvanām," atklāja Monta un pastāstīja, ka uz Balviem brauc regulāri – te viņa apciemo vecākus. "Balvi ar katru gadu kļūst arvien skaistāki," piebilda smaidīgā sieviete.

Dzintra no Alūksnes. Pensionāre (foto – pie galda no labās) uz Balviem brauc jau daudzus gadus, lai pārdotu maizes izstrādājumus, ko cep pati. "Ar maizes cepšanu nodarbojos visu mūžu. Alūksnes maizes kombinātā nostrādāju 38 gadus un tagad 8 gadus esmu mājražotāja – pati cepju un tirgoju," teic Dzintras kundze un piebilst, ka Balvos ir ļoti pieklājīgi, atraktīvi un vienkārši cilvēki. Pensionāre atklāja, ka cept piņģus viņai izdodas vislabāk: "Kad man bija jau vairāk nekā 50 gadu, mācījos Rīgā, maiznieku biedrībā, – viņi rīkoja maiznieka meistara kursus, ieguva meistara diplomu, kas man ļoti patika. Domāju, tas ir mans mūža darbs." Atbildot uz jautājumu, kur sieviete rod spēkus, lai stāvētu pie karstās plīts un ceptu maizīti un piņģus, Dzintras kundze teic: "Kad *nāk* tirdziņi, spēks rodas pats no sevis, un visu varu sacept."

Klientu darbi. "Izstādē mēs parādām, ko protam darīt, piemēram, šodien apskatāmas kukaiņu mājas, svečturi, putnu būrītis un dažādas dekorācijas. Daļu no redzamā ikviens var iegādāties par ziedojumiem, bet daļa ir tikai izlikta apskatei," pastāstīja Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra darbiniece Marina.

Rokdarbnieces. "Mēs atvedām parādīt to, kas mums ir, kā arī satikties ar Balvu meitenēm no "Mežģa". Anita Kaša ir izcila cimdu adītāja, viena no čaklākajām Latgalē. Aija ir atvedusi plecu lakatus un piespraudītes," pastāstīja Iveta no Baltinavas. Tirdziņa laikā pie čaklajām sievietēm varēja apskatīties dažādu rakstu cimdiņus, piemēram, ar Abrenes rakstu. Iveta pastāstīja, ka viņas darbojas Baltinavā, tiesas namā, kur atrodas darbnīca. Jāpiebilst, ka šīs visām rokdarbniecēm ir vaļasprieks, nevis peļņa.

Piedāvā sojas vaska svecēs.

Inga, kura šobrīd dzīvo Rīgā, bet nāk no Balviem, mājās izgatavo ekoloģiskās sojas vaska svecēs.

"Tā bija spontāna ideja, ko ieradziju aplikācijā "TikTok" un domāju, – kāpēc gan nepamēģināt?! Šobrīd paplašinu savu sortimentu. Piedalījos arī Balvu novada pašvaldības konkursā par grantu saņemšanu, ko apstiprināja, un tagad tas ļoti palīdz visu sadarīt un attīstīt. Ir plāni par savas mājaslapas izveidi, produkcija ir pieejama "Top" ziedu veikālā Balvos," stāsta Inga. Uz rudeni un ziemas periodu svecēs, protams, pieprasa vairāk, tās izvēlas dāvanām.

Līgas Pangas teksts un foto

Kā vērtējat aizvadītos dziesmu un deju svētkus?

Viedokļi

Šo svētku organizācija ir milzīgs izaicinājums

IVETA TILTĪŅA, Balvu novada Kultūras pārvaldes kultūras darba vadītāja, XXVII Vispārējo latviešu dziesmu un XVII Deju svētku Balvu novada koordinatore

Manās sajūtās dziesmu un deju svētki ir viena no skaistākajām un emocionālākajām tradīcijām Latvijā. Šie svētki liek justies lepni un saistīti ar savu tautu, rada sajūtu, ka esmu daļa no kaut kā lielāka. Gaisotne šajos svētkos ir neaprstāma. Tik daudz cilvēku, balsu, dejas soļu, un visi saskanam un saplūstam kopā. Manā pieredzē dziesmu un deju svētki ir māksla, kas savieno mūs ar mūsu pagātni, tradīcijām un identitāti, fenomens, kur kultūra un tautas mantojums tiek pārnesti no paaudzēs paaudzē. No svētkiem visspilgtāk atmiņā, protams, paliks deju lieluzvedums “Mūžīgais dzinējs”, jo tās ir atmiņas par iepriekšējiem svētkiem, kad svētku procesā bija kopā ar saviem deju kolektīviem “Pastaliņas”, “Klip – klap” un

“Jauda”. Tomēr ne mazāk aizrāva arī pūtēju orķestru dižkoncerts, bērnu vokālo ansambļu uzvedums, kora koncerti. Īsta svētku sajūta bija arī Esplanādē un Vērmanes dārzā, kur uzstājās mazākumtautību kolektīvi, kapelas un folkloras kopas.

Dziesmu un deju svētki ir masveida pasākums, kas prasa lielu organizatorisku piepūli un resursus. Balvu novada pārstāvēja 39 kolektīvi ar 690 dalībniekiem. Tas ir liels skaits, tāpēc es, būdama svētku Balvu novada koordinatore, piepulcināju sev palīgus, lai nodrošinātu sekmīgu organizatorisku jautājumu risināšanu. Darba grupā bija iesaistīti pašvaldības policisti, mediķi, sabiedrisko attiecību speciālists, atbildīgais par transportu, ēdināšanu, naktsmītnēm. Uzskatu, ka darba grupa ļoti profesionāli tika galā ar saviem pienākumiem un atrisināja visas radušās situācijas.

Katram pasākumam vienmēr ir gan pozitīvās, gan arī negatīvās puses. Organizēt tik lielu pasākumu ir milzīgs izaicinājums. Saskaņā ar manu pieredzi un novērojumiem, vēlos teikt, ka organizatori – dziesmu un deju svētku Rīcības komiteja – ieguldīja daudz darba, lai nodrošinātu vispārējo svētku norisi, risinot jautājumus par biļešu tirdzniecību, ēdināšanu, naktsmītnēm, drošību, kārtību, transporta izvietojumu un daudzus citus jautājumus. Attiecībā uz ēdināšanu jāsaņem, ka lielu lomu spēlēja skola, kurā dalībnieki dzīvoja, un ēdinātāji, kuri sniedza šo pakalpojumu. Svētku dalībnieki no Balvu novada dzīvoja Pļavnieku pamatskolā un īpašu sūdzību par ēdināšanu nebija. Pavāri bija pretimnākoši un baroja dalībniekus gan no rīta pulksten 6.30, gan vakarā pulksten 23.30. Ēdiens bija atbilstošs vienotajai ēdienkartei svētku dalībniekiem. Varbūt kādā ēdienreizē gribējās ko vairāk, bet bijām taču Rīgā un varējām izbaudīt kafejnīcu

piepildījumu. Paldies arī z/s “Kotiņi”, kuri uz Pļavnieku pamatskolu dalībnieku ēdināšanai nogādāja grūbas, zirņus, putraumus un eļļu. Tas bija papildus piedāvājums vienotajai ēdienkartei. Runājot par drošību, gribas uzsvērt, ka šogad dalībnieku kontrole bija bargāka nekā citos svētkos. Pārbaužu dēļ pat reizēm aizkavējās mēģinājumi, bet noteikumi ir noteikumi – tie domāti mūsu drošībai, un atrast līdzsvaru starp kontroli un dalībnieku brīvību ir diezgan grūti. Kas attiecas uz sociālajiem tīkliem, svarīgi atcerēties, ka kritika tur bieži mēdz koncentrēties uz negatīvo. Cilvēkiem ir tendence vairāk izpausties, kad viņi ir neapmierināti ar kaut ko. Atsauksmes sociālajos tīklos vairāk ir subjektīvas un ne vienmēr atspoguļo vispārējo viedokli. Galvenais secinājums ir, ka Dziesmu un deju svētku rīkošana ir sarežģīts un masveida organizatorisks uzdevums, kurā ir daudz faktoru, kas ietekmē visu pasākuma gaitu. Lai gan kritika var būt pamatota un var palīdzēt uzlabot pasākumu kvalitāti nākotnē, svarīgi arī novērtēt visus centienus, kas tiek ieguldīti, lai šī tradīcija dzīvotu un radītu pozitīvas emocijas un kopības sajūtu.

Vai piekritu, ka dziesmu un deju svētki pašiem to dalībniekiem lielās slodzes dēļ nemaz nav svētki? Kā jau minēju, šie svētki ir sarežģīts un intensīvs pasākums, kurā to dalībnieki iesaistīti tikpat intensīvos mēģinājumos. Protams, daļai šie svētki var šķist ļoti smagi un prasīgi un tie var tikt uztverti atšķirīgi – atkarībā no personīgās pieredzes un perspektīvas. Lai arī tie radīja lielu slodzi un nepieciešamību pielikt daudz pūļu, daudzi svētku dalībnieki to uztver kā patiesi vērtīgu pieredzi. Tā ir iespēja izpausties mūzikā, dziedāšanā un dejās kopā ar citiem, kuri dalās tajā pašā mīlestībā pret mākslu un tradīcijām. Ir saprotami, ka, ņemot vērā

grūto mēģinājumu grafiku un slodzi, dažiem dalībniekiem var rasties jautājumi, vai šie svētki tiešām atbilst tradicionālajai izpratnei par svētkiem, kas bieži saistās ar atpūtu un atslābināšanos. Tomēr dziesmu un deju svētki vairāk orientēti uz kolektīvu radošumu, kopību un mantojuma uzturēšanu, tādēļ tie jāinterpretē kā īpašs veids, kā izjust un izpaust mūsu kultūru un identitāti.

Runājot par biļetēm, svarīgi apzināties, ka svētku organizācija un biļešu pieejamība ir sarežģīti jautājumi, kas var radīt nevienlīdzības sajūtu vai ierobežot piekļu svētku norises vietām plašām tautas masām. Manuprāt, ja dziesmu un deju svētki tiek uzskatīti par latviskuma manifestāciju visā pasaulē, ir svarīgi, lai šie svētki būtu pēc iespējas pieejami visiem interesentiem – neatkarīgi no viņu atrašanās vietas vai finansiālās situācijas. Noslēgumā jāteic, ka par novada dziesmu un deju svētku koordinatori man ir bijusi iespēja būt piecos svētkos. Tāpēc mani vērojumi balstās uz vispārēju izpratni un informāciju, kas man ir pieejama līdz šim, paturot prātā, ka dziesmu un deju svētku organizācija un sagatavošana katru reizi tiek veikta ar mērķi tos uzlabot un pilnveidot. Arī šajos svētkos daudzas lietas tika darītas, kā mēdz teikt, pa jaunam, izmantojot dažādas tehnoloģijas. Veiksmīgāk noritēja reģistrēšanās, bet grūtāk bija ar informācijas iegūšanu, jo tā bija personalizēta katram dalībniekam un nāca uz aplikāciju telefonā. Jaunajai paaudzei šajā ziņā nav nekādu problēmu – viņi visu atrod un zina. Savukārt konkrēti par sevi varu teikt, ka tas viss sniedza kārtējo pozitīvo pieredzi un papildus zināšanas. Paldies visiem, kuri bija kopā! Paldies par sadarbību un uz tikšanos pēc pieciem gadiem!

Svētki bija izdevušies

LOLITA KINDZULE, Tilžas Kultūras un vēstures nama (KVN) sieviešu kora “Varavīksne” dalībniece

Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki ir latviešu tautas skaistākā tradīcija, kas šogad aizritēja 150 gadu jubilejas zīmē. Latviešu tauta visā pasaulē pazīstama kā dziedoša tauta. Arī manā ģimenē, cik sevi atceros, vienmēr ir skanējusi dziesma. Atceros, kā mammīte bērniībā jaunākajai māsīņai dziedāja šūpuļdziesmu, dungoja, darot darbus, strādājot rokdarbus. Dzied

manas māsas, dzied manas meitas.

Šie bija mani trešie Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki. Pirmie dziesmu un deju svētki, kuros es piedalījos, bija 1990. gadā, kad dziedāju Tilžas kultūras nama jauktajā korī, kora vadītāja bija mana mūzikas skolotāja un klases audzinātāja Regīna Čudarāne. Tas bija atmodas, neatkarības laiks, Rīgā plīvoja sarkanbalt-sarkanie karogi, dziedātāju vidū bija ārvalstu kori. Mani otrie dziesmu un deju svētki bija Latvijas simtgadē – 2018. gadā, kad dziedāju un joprojām dziedu Tilžas KVN sieviešu korī “Varavīksne”.

Mani trešie Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki man ir visskaistākie – emocionāli piepildīti un unikāli, man mīļākie. Unikāla Mežaparka atjaunotā lielā estrādē “Sidraba birzs”, akustika – brīnišķīga! Svētkos šogad bija divi koncerti “Tirums. Dziesmas ceļš” un “Kopā augšup” – abi spoži, emocionāli, ar specefektiem. Noslēguma koncerts ar dejotājiem, pūtēju orķestri. No dziesmām man mīļākas ir komponistu Mārtiņa Brauna “Saule, Pērkons, Daugava”, Ērika Ešenvelda “Krustiem zvaigznes debesīs” un Selgas Mencēs “Kur tu biji, bāleliņi?”.

Balvu novada kolektīvi tika izmitināti Rīgas Pļavnieku pamatskolā. Mūsu kolektīvs – 20 kora dziedātājas – dzīvoja vienā

telpā. Sadzīvojām draudzīgi, kļuvām vēl saliedētākas, ļaujoties humora dzirksts un dziesmas vienojošajam spēkam. Svētkos aizvadītas neaizmirstamas astoņas dienas, slodze bija pamatīga. Bija nogurums, bijām izmirkuši, arī saulītē sakarsēti, bet tas emocionāli gaišais papildījums atsvēra visu nogurumu un miega trūkumu. No ģenerālmēģinājumiem atgriezāmies pēc vieniemi nakti. Cēlāmies agri, jo bija rīti, kad Mežaparkā bija jāpulcējas agri, brokastis ēdām pat plkst. 6.30. Bijām izturīgi, nekurnējām, izbaudījām lielos dziedāšanas un deju svētkos no sirds, sasmēlāmies enerģiju visai vasarai.

Ēdināja mūs Pļavnieku pamatskolā, ēdiens bija garšīgs, apkalpošana – laipna. Pavārites katru rītu apvaicājās, cikos pārbraucām no mēģinājuma vai koncerta, kā gulējām. Vienu reizi pusdienas darba grupa mums atveda uz Mežaparku, jo uz skolu nepaspējām aizbraukt. Paldies par atbalstu z/s “Kotiņi”, kuri savu produkciju gan dāvināja svētku dalībniekiem, gan nogādāja skolā, kur mūs ēdināja. Varējām pat izvēlēties, piemēram, pusdienās ēst risus vai grūbas, mana izvēle bija par labu grūbām. Mežaparka estrādes teritorijā šķidrums ienest bija aizliegts. Ūdens bija pieejams svētku dalībniekiem par brīvu 0,5 l un 1,5 l

pudelēs, tā nekad netrūka. Varēja arī uzpildīt savu līdzīgu paņemto trauku.

Paldies Balvu novada pašvaldībai par jaunajiem tautas tērpiem. Ar lepnumu jaunajos tērpos gājām gan svētku gājienā, gan piedalījāmies koncertos.

Mūsu kolektīvam radās problēma ar transportu – trīs dienas kolektīvam nebija sava transporta, jo šoferu pienākumos ietilpa arī otra Tilžas kolektīva nogādāšana uz svētkiem. Mūsu kolektīvu savos autobusos draudzīgi uzņēma Rugāju un Rekasas kolektīvi, paldies! Transporta jautājumu, kā arī citus organizatoriskus jautājumus risināja kora vadītāja Karīna Romanova, attālināti sazinoties ar Tilžas kultūras un vēstures nama vadītāju Daigu Lukjanovu.

Sajūtas pēc svētkiem ir neaprstāmas, joprojām sirdi priecē milzīgais gandarījums par iespēju būt svētku dalībnieku vidū, dziedāt un saņemt daudz pozitīvu emociju, visapkārt – pilsētā, sabiedriskajā transportā, skatītāju vidū – just virmojam burvīgo svētku gaisotni...

Latviešu tauta lielos svētkos un nozīmīgos brīžos ir ļoti vienota. Kopības sajūta, emocijas nav aprakstāmas, to var izjust ar sirdi. Ir gandarījums par svētkiem, esmu piepildīta ar latviskumu. Lepojos, ka esmu latvietē!

Viedokļus uzklausīja A.Ločmelis un A.Socka

Netradicionālās spēles Baltinavā

Kurš balvā saņems dārza ķerru?

Piektdien, 14.jūlijā, Baltinavā notika netradicionālās zemnieku saimniecību un saimniecību apvienību komandu sporta spēles, kurās dalībnieki sacentās Baltinavas pagasta un Ziemeļlatgales Sporta centra sagatavotajās disciplīnās. Pēc veiksmīgiem vai mazāk veiksmīgiem startiem sekoja balle līdz rīta gaismai.

Uzrunājot sacensību dalībniekus, Baltinavas pagasta pārvaldes vadītāja Sarmīte Tabore atklāja, ka pēdējo reizi zemnieku sporta spēles Baltinavā notikušas teju pirms četriem gadu desmitiem. Taču zīmīgi, ka gan tajās, gan šajās sacensībās sacentās septiņas komandas. Pārvaldes vadītāja novērtēja labvēlīgos klimatiskos apstākļus, kas priecēja gan sacensību dalībniekus, gan līdzjutējus, un aicināja baudīt Baltinavas vēsturiskā parka auru, un novēlēja veiksmīgus startus.

Ziemeļlatgales Sporta centra tiesnesis Pēteris Vancāns, iepazīstinot ar sacensību disciplīnām, komandām un tiesnesiem, neskopojās ar labsirdīgiem jokiem. Kā, piemēram, runājot par šaušanu mērķi, aicināja neaizmirst par drošību, jo arī "pagale vienreiz dzīvē var izšaut", vai arī, veļot siena rulli, nepaveļt zem tā dāmu, kura atradīsies uz ruļļa. Pēc iepazīstināšanas ar tiesnešu komandu, kurā bija deviņi tiesneši, sacensības varēja sākties. Sacensību dalībnieki sacentās virves vilkšanā, – cik ilgi kurš noturēs svaru bumbas jeb ūdens traukus, traktora un zirga ratu vilkšanā, siena ruļļa veļšanā u.c. disciplīnās, kur bija vajadzīgs gan spēks, gan izturība, gan atjautība. Jau vēlāk, apstaigājot vietas, kur notika sacensības dažādās disciplīnās, P.Vancāns teicās nedēļu braucis uz Baltinavu, lai sagatavotu visu sacensībām nepieciešamo. "Taču ar tādiem stipriem zemniekiem un pašvaldības atbalstu kalnus var gāzt," viņš secināja. Baltinavieši daudz bija darijuši arī parka sakopšanā.

Sacensībās piedalījās z/s "Riekstiņi", z/s "Amatnieki"; z/s "Mītkes"; z/s apvienotā komanda "Andris & Co"; z/s "Kotiņi"; z/s "Rozītes", z/s "Pīlādži"; z/s apvienotā komanda "Papardes", "Krustceļi". Balvās uzvarētāji saņēma dārza ķerras un puķu podus, pārsteiguma balvas, kausus un diplomus.

Sacensību dalībniece, zemnieku saimniecības "Riekstiņi"/"Amatnieki" komandas pārstāve Sintija Ločmele, uzrunāta par šo pasākumu, teica: "Kad sākās sarunas par sporta spēlēm, uzreiz zināju, ka gribu piedalīties, jo tik sen nebija bijis tāda veida pasākums, bija kovids, arī pati atrados bērna kopšanas atvaļinājumā. Ir jauki būt visiem kopā. Tas mums arī tāds kā kolektīva saliedēšanas pasākums, – mums ir sava telts, kopā baudām mielastu, kopā pasportojam."

Zirņos atrast monētas. Viens no uzdevumiem, kas bija jāveic stafetē, bija zirņu spainī atrast monētas, lai rezultāts būtu ne mazāk kā eiro. Gluži kā pasākā par Pelnrušķīti. Protams, tas bija jādara ātri.

Met zābaku. Zābaku mešana nav jauns sporta veids, tomēr interesants.

Foto - M.Sliņa

"Urrā" uzvarētājiem! Netradicionālajās zemnieku sporta spēlēs 1.vietu izcīnīja z/s "Riekstiņi", z/s "Amatnieki", 2.vietu – apvienotā zemnieku saimniecību komanda jeb mazo zemnieku, tostarp arī zolītes spēlētāju, komanda "Andris & CO", 3.vietu – z/s "Kotiņi". Uzvarētāju komandas organizatore Ilze Supe sprieda, ka viņi uzvarēja, jo bija saliedēti, draudzīgi, viens par otru rūpējās un atbalstīja. Komandas uzvara summējās no daudziem punktiem, ko komandas dalībnieki izcīnīja individuālajās disciplīnās. Daudz punktu komandai izcīnīja Matīss Pužulis, Ilmārs Naļivaiko. Pirmās trīs vietas balvās saņēma dārza ķerras un puķu podus.

Pieķer, lai nenokrit. Komandas dalībniekiem bija jāveļ siena rullis, bet vienam dalībniekam – sievietei – nācās uz tā noturēties, parādot savu veiklību.

Atspirdzinoša duša. Komandai nācās pārliegt ūdeni "pa ķēdīti" no viena trauka otrā, un beigās uzvarēja tā komanda, kura pārlēja lielāko iespējamo daudzumu ūdens.

Velk traktoru. Komandu dalībniekiem nācās vilkt traktoru, ko stūrēja viens no komandas pārstāvjiem.

Salikt tā, lai neapgāžas. Viens no uzdevumiem – salikt koka ripuļus, lai tie neapgāžas.

Trāpis, netrāpis... Sacensību dalībniekiem siena maiss bija jāiemet grozā, kas bija piestiprināts pie traktora pacelēja.

Baltinavas zupa. Pasākumā Baltinavas saimnieces dalībniekus cienāja ar tradicionālo zupu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska, foto – A.Kirsanovs

Par Latviju bez latvāņiem

Cik lielas latvāņu platības ir Balvu novadā?

Eiropas Savienība norādījusi uz to, ka Latvijā lielas platības aizņem latvāņi, kas ir invazīvā suga, tādēļ tiem pieteikta cīņa. Latvāņu iznīdēšanai Latvijā riko gan talkas, gan iedzīvotāji, kuru īpašuma teritorijās tie aug, cinās individuāli. Cik lielas platības latvāņi aizņem Balvu novadā un kas ar tiem tiek darīts?

Par to informē ASTRA GARKĀJE, Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) Augu karantīnas departamenta vecākā inspektore.

Kopumā Latvijā šobrīd uzmērīta Sosnovska latvāņa izplatība 11 082 hektāros, konkrēti Balvu novadā – 3,7 ha, kas ir salīdzinoši maz, tādēļ ir iespējams tikt pie no latvāņiem brīvā novada statusa, ja pacenšas un iznīdē. Konkrētas vietas var skatīt <https://karte.vaad.gov.lv/>; ja zināt papildus vietas, kas šeit nav atzīmētas, lūdzam, ziņojiet VAAD Latgales reģionālajai nodaļai: latgale@vaad.gov.lv, tālr. 65444113.

Atbilstoši Augu aizsardzības likumam un Ministru kabineta 2008. gada 14. jūlija noteikumiem Nr.559 "Invazīvās augu sugas – Sosnovska latvāņa – izplatības ierobežošanas noteikumi" zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir iznīcināt Sosnovska latvāni, ja tas izplatījies zemē, kas atrodas viņa īpašumā vai valdījumā, kā arī sniegt informāciju Valsts augu aizsardzības dienestam par teritorijām, kas invadētas ar Sosnovska latvāni, un izvēlētajām metodēm, ko paredzēts izmantot tā ierobežošanai. Informācija iesnieguma veidā jāsniedz par vismaz turpmākajiem pieciem gadiem. Ja nav izdevies šai laikā iznīcināt, jāiesniedz iesniegums par plānoto uz nākamo periodu. Ja informācija mainās, to jāziņo pēc nepieciešamības.

Informāciju par latvāņu iznīcināšanas metodēm, bīstamību un darba aizsardzības prasībām, pašvaldību darbībām, labās prakses piemēriem u.tml. jāmeklē VAAD tīmekļvietnē <https://www.vaad.gov.lv/lv/par-latviju-bez-latvaniem>.

[/www.vaad.gov.lv/lv/par-latviju-bez-latvaniem](https://www.vaad.gov.lv/lv/par-latviju-bez-latvaniem).

VAAD kā atbildīgais par Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanas monitoringu un uzraudzību, kā arī datu un informācijas nodrošināšanu, lai noskaidrotu situāciju pašvaldībās, veica aptauju, jautājot par VAAD nodrošināto datu lietošanu, uzraudzības, plānošanas un ierobežošanas organizēšanas veikšanu. Šeit kopējie aptaujas rezultāti: <https://www.vaad.gov.lv/lv/sosnovska-latvana-ierobezosana-pasvaldibas>.

Izceļot Balvu novadu, jāatzīmē, ka pašvaldība izmanto VAAD latvāņu uzmērīto teritoriju karti, bet neizmanto VAAD klientu sistēmu, kur redzami personu iesniegtie dati par latvāņu ierobežošanas pasākumu veikšanu. Pašvaldība uz jautājumu, – vai iedzīvotājiem, kuru piederošajās teritorijās izplatījušies latvāņi, tiek piemēroti administratīvie sodi –, atbild noliedzīgi. Pašvaldība norāda, ka veic latvāņu ierobežošanu sev piederošajās teritorijās un koordinē latvāņu iznīcināšanu novadā, bet nav sastādīts organizatoriskais plāns.

Pašvaldība ir tā, kas vislabāk redz situāciju savā novadā kopumā, saliek kopējo plānu un nepieciešamības gadījumā var iznīcināt latvāni arī privātpašumā, pēc tam piestādot rēķinu, jo īpašnieks jeb valdītājs ir atbildīgs par savas zemes sakopšanu un sabiedrības neapdraudēšanu ar invazīvo sugu tālāku izplatīšanu. Pašvaldībai ir tiesības arī uzlikt sodu par pasākumu neveikšanu.

Sosnovska latvānis – sveša, agresīva un invazīva suga, un vienīgais, kas var to ierobežot un ir stiprāks par to, ir cilvēks. Tam patiek augt visas Latvijas teritorijās, šobrīd nav sastopams tikai Ventspilī no visām administratīvajām valsts pilsētām un novadiem. Sargājot savu teritoriju un vietējos augus no svešajām, invazīvajām sugām, mēs sargājam sevi paši, jo nodrošinām teritorijas ilgtspējību un stabilitāti.

Latvānis. Latvijā aizliegts audzēt un ievest invazīvo sugu – Sosnovska latvāni. Ikvienam jāinformē Valsts augu aizsardzības dienests par teritorijām, kur aug Sosnovska latvānis.

Medības

Medību sezonā atļauts nomedīt 300 vilkus

2023. gada 15. jūlijā sākās vilku medību sezona. Valsts meža dienests noteicis pieļaujamo vilku nomedīšanas apjomu 300 dzīvnieku apmērā. Vilku populācijas stāvoklis Latvijā ir stabils un medības to nepasliktina, – informē IVETA PAVZINIUKA, Valsts meža dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste.

Dienests patur tiesības samazināt šo skaitu atbilstoši medību sezonas laikā iegūtajiem datiem par vilku populācijas stāvokli vai noteikt citus vilku medību ierobežojumus. Vilku medību sezona ilgs līdz noteiktā nomedīšanas apjoma izmantošanai, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. martam.

Vilks Latvijā ir medijama suga, kurai Medību likums un Medību noteikumi nosaka stingrus ieguves apstākļus ierobežotā apmērā. Pamatojoties uz medijamo dzīvnieku

populācijas stāvokļa novērtēšanas datiem, Valsts meža dienests katru gadu nosaka vilku pieļaujamo nomedīšanas apjomu medību platībās. Iepriekšējā medību sezonā pieļaujama vilku nomedīšanas apjoms tika palielināts no 280 līdz 300 dzīvniekiem, un tas tika izpildīts pilnā apmērā jau pirms noteiktā vilku medību termiņa beigām.

Vilku medību limitu nepieciešams noteikt, domājot arī par lauku apvidu iedzīvotājiem un respektējot lauksaimnieku intereses. Ik gadu vilki uzbrūk mājlopiem, nodarot lopkopjiem finansiālus zaudējumus. Līdz šī gada 12. jūlijam Valsts meža dienestam ziņots jau par 22 apstiprinātiem vilku uzbrukumiem, kuros cietis 191 mājlops. Pagājušajā gadā kopumā dienests saņēma informāciju par 79 apstiprinātiem vilku uzbrukumiem, kuros cietuši 497 mājlopi. Medības nodrošina, ka kaitējumi mājlopiem ir pēc iespējas mazāki, kā arī lauku

iedzīvotājiem ļauj justies komfortablāk un drošāk, dzīvojot līdzās vilku populācijai.

Vilks (*Canis lupus*) ir viena no visizpētītākajām medijamo dzīvnieku sugām Latvijā. Valsts meža dienesta rīcībā ir jau vairāk nekā 20 gadus apkopota un analizēta informācija par vilku populāciju. Tas ļauj objektīvi novērtēt izmaiņas un tendences vilku populācijā gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, kā arī pamatoti secināt, ka vilku populācijas stāvoklis Latvijā joprojām ir labvēlīgs un stabils. Pēc Valsts meža dienesta vērtējuma Latvijā pašlaik mitinās ap 1400 vilku.

Medību sezonā tiek noteikts tāds pieļaujams nomedijamo vilku apjoms, kas neapdraud šo dzīvnieku populācijas atjaunošanos. Vienlaikus tas dod iespēju medniekiem mazināt zaudējumu risku, ko plēsēju koncentrācija un to uzvedības pārmaiņas rada lauksaimniecībai.

Meklējam atbildi

Vai iespējams kaut ko darīt, lai zivis neslāptu?

"Vaduguns" 7. jūlija numurā rakstījām, ka Susāju pagasta Gruzdovas (saukts arī par Tepeniņas) ezerā konstatētas beigtas zivis. Iedzīvotāji izteica pieņēmumu, ka vainīgs varētu būt skābekļa trūkums ezera ūdenī.

"Vaduguns" šo jautājumu uzdeva arī Valsts vides dienesta Latgales reģionālās pārvaldes Zvejas kontroles daļas vadītājam Ivaram Ružānam, uz ko viņš atbildēja, ka atbildi publiskai izplatīšanai sniegs dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste. Valsts vides dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste KARĪNA DVORJAŅINOVA informē, ka Valsts vides dienesta (VVD) Latgales reģionālā vides pārvalde 3. jūlijā veica pārbaudi Tepeniņas ezerā. Tās laikā konstatēts, ka Tepeniņas ezerā gar krastiem (niedru un ūdensaugu joslā) ir ievērojams daudzums bojāgājušo zivju – pamatā plauži, asari, liņi, lidakas, raudas, ruduļi. Lielāks bojāgājušo zivju daudzums bija ezra dienvidu galā, kur ir seklāks. Papildus pārbaudes laikā apsekota arī Vādas

(Vjadas – red. piezīme) upe pie Tepeniņas ezera. Konstatēts, ka 1,9 km augšpus ietekai ezerā Vādas gultne ir pilnīgi izžuvusi un ūdens pietece ezerā nenotiek. Arī Vādas iztekā no ezera nav vērojama straume. Līdz ar to secināms, ka ūdens apmaiņa ezerā, kuras rezultātā ezera ūdens bagātinātos ar skābekli, praktiski nenotiek. Tādējādi konstatēts, ka zivju bojāeja (slāpšana) notikusi nepietiekamā skābekļa satura dēļ. Skābekļa satura samazināšanās ūdenī radusies vairāku faktoru mijiedarbības rezultātā: karstais laiks, kā rezultātā pastiprinās organisko vielu sadalīšanās un skābekļa patēriņš, un sausums, kā rezultātā pazeminās ūdens līmenis (ūdens daudzums ezerā) un samazinās ūdens apmaiņa ezerā.

Tepeniņas ezerā zivju slāpšana iepriekšminēto iemeslu dēļ (faktoru mijiedarbība) vasarā notiek periodiski. Iepriekš pēdējo zivju slāpšanu Tepeniņas ezerā VVD konstatēja 31. jūlijā 2021. gadā.

Diemžēl neatbildēts palika jautājums, – vai iespējams kaut ko darīt, lai šādas situācijas novērstu?

Beigtas zivis. Šīs zivtiņas varēja izaugt par lielām un skaistām zivīm.

* Sākums 1.lpp.

Svētki var turpināties! Pēc ekumeniskā dievkalpojuma Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs un deputāte Aija Mežale draudzei dāvāja Balvu novada un Latgales karogu.

Iesvēta tehniku. Priesteri Mārtiņš Vaickovskis un Fēlikss Šnevels, iesvētot jauno pilsētas pārvaldes tehniku, atgādināja, ka mēs nevaram kā eņģeļi dzīvot: "Mums ir jāēd, jāguļ, jāstaigā pa ielām..., tāpēc jā rūpējas par miesas vajadzībām. Dieva svētība vajadzīga arī apzaļumošanai un vides sakopšanai."

Nebaidās no pārbaudījumiem. Balvenietis Ralfs Sirmais labprāt iesaistījās sportiskās aktivitātēs, tostarp, tā teikt, turēja līdzsvaru. Šīs aktivitātes vadītāja leva Butlere no Preiļiem, kura sprieda, ka Latvijā līdzsvaru prot noturēt 60% iedzīvotāju. "Pārējiem pie tā vēl jāpiestrādā," viņa jokoja.

Zvaigzne. Četrgadīgās Annas Pomeres tētis Nauris, spriežot par vecāku nopelniem, pavēstīja, ka meitiņa dziedātprasmes talantu guvusi no viņa. "Skaistums – no manis," oponentēja Annas mamma Liene.

Paldies! Aplausus novada svētkos saņēma kultūras centra "Rekova" jauktais koris "Viola", Rugāju jauktais koris "Vārpa", Tilžas sieviešu koris "Varavīksne", Balvu senioru koris "Pīlādzis", Baltinavas jauktais koris, Balvu novada jauktais koris "Mirklis".

Virsvadītājs. Ipašus Paldies vārdus saņēma novada kolektīvu virsvadītāji, tostarp Uldis Kokars.

Ir, ar ko lepoties. Šogad Balvu novada domes Atzinības rakstus piešķīra astoņpadsmit darbarūķiem.

Ziepu burbuļu māksliniece. Žiperīgā meitene Anna Lazovska no Rēzeknes atklāja, ka vasarā dzīvo pie omītes Rugājos. “Vislabākais ēdiens ir pankūkas un cisiņi,” sprieda Anna.

Es gribu kāpt kalnā visaugstākā! Gabriela Pauliņa no Balviem pārbaudīja, cik izturīgs ir Da Vinči tilts. “Meitiņa dzīvē šķērsos daudzus jo daudzus tiltus,” zināja teikt Gabrielas tētis Guntars.

Vai no vilka nebaidās? Vineta Jogure un Jautrīte Kanaviņa no Gulbenes, taujātas, vai Gulbenes baltais gulbis no Balvu vilka nebaidās, atsmēja paziņojot: “Mums ir arī melnais gulbis, kas var ieknābt!” Nopietni runājot, viņas atklāja, ka ikvienam jāizmanto it visas atpūtas iespējas, kas vien ir pieejamas.

Lai raits solis! Balvu novadu septiņpadsmitajos deju svētkos pārstāvēja 12 tautisko deju kolektīvi. Savas prasmes dejotāji apliecināja arī Balvu estrādē.

Sumina labākos. Pateicības rakstus saņēma pieci darbarūķi.

Lielais hokejs Balvos. Fēlikss un Patriks Zujevi no Šķilbēniem izmēģināja roku galda hokeja spēlē. Tētis Armands, jautāts, kāds, viņaprāt, ir optimālais bērnu skaits ģimenē, pavēstīja, ka trīs. Viņam piekrita sieviņa Gunita, kura, kā izrādījās, ir trešā dēla gaidībās. “Man nav iebildumu, ja dēli kļūs par izciliem hokejistiem,” viņa sprieda.

Balvu vilcenes (foto). Atklātajā Latvijas Mamanet pludmales turnīrā “Balvi Open 2023” veiksmīgi startēja Balvu vilcenes. Komandas līderes Zane Vuculāne un Ieva Leišavniece pretiniecēm vēlēja, – lai uzvar draudzība!

Uzņem ar “urrā”! Par grupas “Labvēlīgais tips” popularitāti liecināja gan aplausi, gan dejotāji. “Tu nesaki ‘nē’,” atrodies Balvu estrādē, dziedāja solists Andris Freidenfelds.

Esiet sveicināti! Žurku puikas Koko un Riko ģimenēm veltītajā koncertuzvedumā paziņoja: “Lai saruna var turpināties, vajag ļoti sasveicināties.”

Īpaša diena. Dirģente Karīna Romanova neslēpa gandarījumu par īpašo dienu Balvu novada svētkos. “Tik kupls draugu loks manā dzimšanas dienā nav bijis,” viņa lepojās.

* Vairāk foto – www.vaduguns.lv

E.Gabranova teksts un foto

Dziesmu un deju svētkus atceroties

Saksofons tevi gaida!

Ingrīda Zinkovska

Kad pērn ruden sarunājos ar ārsta palidzi Oksanu Popoviču, viņa atklāja, – sapnī redzu sevi spēlējam orķestri! Ari to, ka diez vai izdosies ielēkt aizejošā vilciena pēdējā vagonā, proti, atgriezties Balvu Kultūras un atpūtas centra pūtēju orķestri, kad sākusies gatavošanās dziesmu un deju svētkiem. Izdevās! “Pūtēju orķestra diriģents Egons Salmanis man piezvanīja un pateica: “Saksofons tevi gaida!”,” pēc atgriešanās no svētkiem pavēstīja Oksana.

Tagad Oksana atceras: “Daudzas lietas bija jaunas, ko nebiju redzējusi, jo es kādus piecus gadus nebiju spēlējusi, bet tā jau ir tāda lieta, kas neaizmirstas. To neviens nevar atņemt, arī laiks nevar atņemt. Tās sajūtas dzīvo pirkstos. Tiklīdz es paņēmu saksofonu, tā atcerējos. Protams, mazliet laiku vajadzēja, lai tiktu līdzī pārejiem. Protams, svētku repertuāru orķestris jau bija sācis apgūt, viņi jau ilgi gatavojās. Jo, kā jau teica orķestra diriģents Egons Salmanis, – gatavošanās nākamajiem dziesmu svētkiem sākas ar noslēguma koncerta pēdējo akordu.”

Pūtēju orķestru dižkoncertā Andrejsalā orķestri izpildīja 24 skaņdarbus, bet noslēguma koncertā Mežaparkā – piecus skaņdarbus. Pūtēju orķestru skates beidzās jau jūnijā, Ogrē, kur Balvu pūtēju orķestri atzina par otru labāko augstākās grūtības pakāpes orķestru grupā, tādēļ svētkos orķestru dalībnieki spēlēja par prieku klausītājiem un sev, kā arī baudīja svētkus.

Andrejsalā, kur notika pūtēju orķestru koncerts “Laiks iet pāri”, piedalījās 60 orķestri no visas Latvijas. Kopumā pusotrs tūkstotis dalībnieku. Arī klausītāju bija ļoti daudz. “Negaidīju, ka klausītāju būs tik daudz,” secina Oksana. Viņa spriež, ka televizorā pūtēju orķestru koncertam *Wondersalā* (Andrejsalā)

vajadzēja izskatīties brīnišķīgi, īpaši, kad pūtēju orķestru dalībnieki izpildīja Imanta Kalniņa skaņdarbu “Pūt vējiņi” un garām pa Daugavu peldēja kruīza kuģis.

Gan koncerta laikā, gan mēģinājumos pūtēju orķestriem mainījās diriģenti. Kā tas iespaido orķestra dalībniekus? Oksana teic, ka sākumā tas sagādā grūtības, nepieciešams pielāgoties un rezultāts jāsasniedz kopā: “Glūži kā dziesmu svētku vadmotīvs – kopā būt, kopā just. Ir tāds nerakstīts likums, – ja tu neredzi diriģentu, tad tu nespēlē vispār. Katrs diriģents vadās pēc savām sajūtām. Vienam diriģentam ir viena izjūta par šo skaņdarbu, otram – citas. Mēs aizbraucam uz svētkiem, bet tur jau bija arī citi diriģenti, un viņi diriģēja citādāk nekā esam pieraduši. Un tas nav ne pareizi, ne nepareizi. Diriģentiem mēs pielāgojamies mēģinājumu laikā. Visi centās un mums visiem kopā izdevās radīt kopības sajūtu. Pūtēju orķestru koncerts Andrejsalā ilga trīs stundas. Pūtēju orķestra dalībnieki spēlēja, stāvēt kājās, taču vienotība un mīlestība pret mūziku pārspēja nogurumu un sāpes, kā arī vēlāk kājas varēja izlocīt deju ritmos. Pēc koncerta – ballē – baudījām citu mūziķu sniegumu. Pirmās trīs dienas Rīgā, gājienā un mēģinājumos orķestra dalībnieki dabūja izjust lietu, samirkot un žāvēt ne tikai drēbes, bet arī instrumentus un notis. Bet koncertos laiks bija brīnišķīgs, kā pēc pasūtījuma.” Orķestra dalībniece nesūdza arī par sadzīvīskām problēmām. Orķestra dalībnieki dzīvoja Pļavnieku vidusskolā, aktu zālē, kur vietas pietika visiem. Vidusskolas pavāres dalībniekus baroja labi, turklāt “Kotiņu” zemnieku saimniecība visiem Balvu novada svētku dalībniekiem vēl dāvināja arī savu produkciju.

No trim pasākumiem, kur piedalījās pūtēju orķestris, Oksanas sirdij vistuvākais un vismīļākais bija garīgās mūzikas koncerts, kas notika Rīgas Mārtiņa evaņģēliski luteriskajā baznīcā. “Tie bija senāki skaņdarbi, ko mēs kādreiz spēlējām Aglonā. (Uz Aglonu spēlēt Balvu orķestris ir braucis desmit gadus, – no red.) Baznīcā tie skan debešķīgi,” secināja orķestra

Foto - no personīgā arhīva

Mežaparkā. Izmēģinājusi savu saksofonu Mežaparkā, tostarp arī estrādē, Oksana Popoviča atzina: “Skan lieliski!” Balvu Kultūras un atpūtas centra pūtēju orķestri galvenokārt spēlēja mūzikas skolas audzēkņi – tie, kas jau studē, skolotāji, arī citās profesijās strādājošie, un Oksana ir viena no viņiem.

dalībniece. Viņai šie bija trešie dziesmu svētki, kuros Oksana piedalījās, tādēļ saksofoniste var salīdzināt, kā orķestra izpildījums skanēja vecajā Mežaparka estrādē un kā tagad. Atšķirība ir! Tādēļ droši var teikt, ka tiek gaidīti jauni svētki, jaunas uzstāšanās, arī nākamie dziesmu un deju svētki, jo ne tikai pašiem dalībniekiem, bet arī skatītājiem un klausītājiem tas ir viens no emocionālākajiem brīžiem, kad orķestru izpildījumā “tauru skaņās viņoņas gaiss”.

Novada svētku laiks

Pie vēja zvaniem parkā

Maruta Sprudzāne

Svētki bija izdevušies, pilsētas parkā sanāca liels pulks ļaužu, un, šķiet, visiem bija labs noskaņojums. Tādas atsauksmes virmo, piesaucot nupat notikušos Balvu novada svētkus un saulaino 15. jūlija sestdienu.

Jau sestdienas rīta stundās pilsētas parkā netrūka apmeklētāju, kuri lēnām pastaigājās, ielūkojoties gan tirdziņu piedāvājumā, gan izbaudot koncertu. Viens pēc otra savu radošo talantu sniedza goda tērpos posušies dažādu ansambļu vietējie novada pašdarbnieki, vēl pavisam nesen pabijuši Rīgā un uzstājoties tur. Taču – atpūtušies un enerģijas pilni, kā atzina Medņevas tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne. Pie vēja zvanu lielajām stabulēm Balvu parkā izskanēja dažne-

dažādas dziesmas folkloras kopu, etnogrāfisko ansambļu, kapelu un kolektīvu sniegumā. Un ne tikai dziesmas vien, jo Baltinavas vidusskolas folkloras kopas dalībnieki ne vien dziedāja, bet arī uzdancoja vienlaikus.

Pasākumā negaidot pie mikroфона tika aicināta Ruta Cibule, piesakot viņu kā ilgus gadus zināto “folkloras mammu”. Rutai sakāmais kabatā nebija jāmeklē. Viņas teiktāis: “Šodien Balvos notiek tādas kā *atkāzas*, kas mums ir sava veida mazie dziesmu svētki. Tādēļ prieks, ka folkloras skan fantastiski, visi ir labi sagatavojušies. Mēs pat neapjaušam, cik liela bagātība esam viens otram. Pricēsimies par sevi un citiem, piedosim kļūdas, ja tādas gadīsies, un uz priekšu ar savu valodu un dziesmām!” Arī dziedātāji priecājās par saulaino dienu un Balvu novadam vēlēja izdošanos un mīlestību, atgādinot, ka dzīve pāiet vienos rikšos.

Foto - M. Sprudzāne

Bērzpils pagasta dziedātājas. Starp novada svētku programmas dalībniekiem, kuri uzstājās dienas pirmajā pusē, bija arī “Saivenis” – folkloras kopa no Bērzpils Daigas Griestiņas vadībā.

Atbraukusi no Jūrmalas.

Novada svētkus Balvos apmeklēja Aija.

Viņa šurp mērojusi ceļu no Jūrmalas ar mērķi paciemoties Šķilbēnos, no kurienes nāk vedekla, un pie reizes nokļuvusi arī Balvos. Šo pilsētu skatīja tikai otro reizi.

Aija pauda prieku un atzina, ka

brīnās, cik daudz mūspusē ir dziedošo ansambļu un kapelu. “Staigāju te uz riņķi un klausos. Ausis priecē pavisam man nedzirdētas dziesmas. Patiešām burvīgi! Jūsu puses cilvēki ir draudzīgi, visu laiku sveicinās viens ar otru,” viņa pauda prieku.

Foto - M. Sprudzāne

Klausās un priecājas.

Novada svētku programmas sadaļai “Sadziedāšanās”, kas notika parkā pie vēja zvaniem, dienas pirmajā pusē netrūka skatītāju un klausītāju.

Foto - M. Sprudzāne

Par pieturvietu Cērpēnē

“Skats uz Eiropu”

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Aiz muguras – Krievija, priekšā – Eiropa. Iedzīvotāji autobusu pieturvietu ar cauro šifera jumtu raksturojuši ar trāpīgiem vārdiem: “Skats uz Eiropu.” Tā tas patiešām arī ir burtiskā nozīmē, jo aiz muguras ir plašā Krievija, bet priekšā – Eiropas sākums. Katrs šos vārdus var interpretēt un tiem piešķirt dažādu nozīmi, bet tas, ka tie raisa pārdomas, ir fakts.

Briežuciema pagasta Cērpēnes ciemā (virzienā uz Rekovu, netālu no krustojuma ar ceļu uz Balviem) atrodas attēlos redzamā autobusu pieturvietā. Iedzīvotāji stāsta, ka ceļa posmu, kur atrodas pieturvietā, pavisam nesēn remontēja, bet pašu pieturvietu līdz galam gan nesalaboja.

“Jumts caurs, bet zāli vispār nepļauj!”

Iedzīvotājiem ir vairāki jautājumi atbildīgajiem dienestiem:

• “Vai pieturvietai plānots salabot arī jumtu? Ja plānots, kad?”

• “Mēs pašu spēkiem nopļaujam šīs pieturvieta apkārtni tajā pusē, kas ved uz mūsu mājām, bet ceļu dienesta darbinieki ap pieturvietu vispār nepļauj. Kāpēc tas netiek darīts, cik bieži tas būtu jādarīja un kādā apjomā (cik metrus tālu no pieturvieta)? Šis jautājums attiecas arī uz citām pieturvietām. Droši vien ir konkrēti noteikumi, kas to visu nosaka!”

• “Atjaunojot autobusu pieturvieta, daļu no tām būvē ar nojumēm, bet daļā pieturvieta ir tikai soliņi. Pēc kādiem principiem vadās un nolemj, kurai pieturvietai būs nojume, kurai – tikai soliņš?”

Uzdots līdz augusta vidum jumtu sakārtot

VSIA “Latvijas Valsts ceļi” Komunikācijas daļas vadītāja ANNA KONONOVA informē, ka Cērpēnes ciemā esošā pieturvietā ir apsekota un uzturēšanas pakalpojumu sniedzējam VAS “Latvijas autoceļu uzturētājs” ir uzdots līdz 15.augustam sakārtot jumta segumu. “Pērn autoceļa Viļaka – Kārsava posma (no 19,80. līdz 23,11.kilometram) seguma atjaunošanas projekta ietvaros šim autobusu pieturvietai pavisam atjaunoja apmales un solu. Pieturvieta jumta stāvoklis tobrīd bija apmierinošā tehniskā stāvoklī, bet pēc tam tas pasliktinājās. Jumtu labos ikdienas uzturēšanas darbu ietvaros,” skaidro ceļu dienesta pārstāve.

Skaidrojums par pļaušanu un pieturvietām ar nojumēm

Kas attiecas uz zāles pļaušanu ap pieturvietām, A.Kononova stāsta, ka valsts autoceļu uzturēšana notiek saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.26 “Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli”. Šo noteikumu 52.punkts paredz, ka A un B uzturēšanas klases autoceļiem (autoceļam Viļaka – Kārsava noteikta B uzturēšanas klase) pļauj nomali un nomalei

piegulošo nogāzi 1 līdz 1,5 metru platumā un pļaušana notiek divas reizes gadā. Bez noteikumos paredzētā tiek pļauts arī ap autobusu pieturvietu platformām un autopaviljoniem. Pļaušana aiz autopaviljoniem netiek veikta.

Un kāpēc daļai pieturvieta uzstāda nojumes (tā dēvētie autobusu pieturvieta paviljoni), bet pārējām – nē? “Par paviljona uzstādīšanu lemj, kompleksi izvērtējot visus apstākļus. Lielākoties par galveno kritēriju, izvēloties paviljona uzstādīšanu, pieņem pieturā pienākošo autobusu un pasažieru skaitu diennaktī konkrētajā ceļa posmā. Ceļa pārbūves būvprojekta izstrādes laikā projektētājs no atbildīgajām institūcijām iegūst informāciju par sabiedriskā transporta kustības maršrutiem, pieturvietām un pasažieru skaitu. Kopumā autobusa pieturu platformas pārsvarā atjauno ar solu un urnu,” skaidro “Latvijas Valsts ceļu” Komunikācijas daļas vadītāja.

Iedzīvotāji arī ievērojuši, ka nereti mēdz būt tā, ka ceļa vienā pusē pieturvieta ir ar nojumi, bet dažus desmitus metru attālakajā pieturvieta – otrpus ceļam – uzstādīts tikai soliņš bez nojumes. A.Kononova skaidro, ka arī šajā gadījumā viens no kritērijiem ir, ka paviljons jāuzstāda tajā virzienā, kur gaidāms lielāks iekāpjošo pasažieru skaits.

Par to raksta

“Russkije ne sdajutsa!” Atvaļina robežsargu

Mediji ziņo, ka Valsts robežsardze pērn no dienesta atvaļināja kādu darbinieku, jo viņš krievu valodā pateica vārdus “russkije ne sdajutsa” jeb “krievi nepadodas”. Šis gadījums, ļoti iespējams, notika pagājušā gada 26.oktobrī Balvos – laikā, kad pilsētas skvērā notika padomju pieminēkļa “Lielā Tēvijas kara partizāniem” demontāžas darbi.

Filmē, fotografē un rāda citiem

Tiesas lēmumā norādīts, ka robežsargam disciplinārsods piemērots par vairākiem disciplināriem pārkāpumiem. Viņš, kā jau minēts, pagājušā gada 26.oktobrī ar dienesta suni bija norīkots uzraudzīt pieminēkļa demontāžas darbus, kā arī pierobežas un pierobežas joslas ievērošanas kontroli (tieši 26.oktobrī Balvos tika demontēts padomju pieminēklis “Lielā

Tēvijas kara partizāniem”). Robežsargs norīkojuma laikā fotografēja un filmēja ar mobilo telefonu, un šis darbības nebija saistītas ar norīkojuma uzdevuma izpildi. Tāpat viņš rīkojās pretēji noteiktajiem amatpersonas ētikas pamatprincipiem un valsts pārvaldes vērtībām, izsakot neviennozīmīgu komentāru krievu valodā “russkije ne sdajutsa” padomju režīmu slavinošā pieminēkļa demontāžas darbu laikā un demonstrējot pārējām amatpersonām savas fotogrāfijas un videoierakstu ar izteikto frāzi.

Valsts robežsardze vērs uzmanību, ka vārdi “russkije ne sdajutsa” nav nejausi izveidojies ikdienišķu vārdu salikums. Par to iespējams pārliecināties publiskajā telpā, kur šo saukli Latvijā lieto noteikta sabiedrības daļa, protestējot pret dažādām dzīves norisēm un arī pulcējoties piemiņas pasākumos. Kā zināms, frāze “russkije ne sdajutsa” ir gadsimtiem sens Krievijas armijas lozungs.

Palīdzību meklē tiesā. Atbalstu negūst

Rezultātā Valsts robežsardze amatpersonu no dienesta atvaļināja pagājušā gada 1.decembrī. Atvaļinātais robežsargs lūdza lēmumu pārskatīt, tomēr šī gada 24.janvārī augstākstāvošā amatpersona lēmumu atstāja negrozītu. Pēc tam nu jau bijusi amatpersona ar lūgumu atcelt robežsardzes lēmumu vērsās tiesā. Atvaļinātais robežsargs tiesā norādīja, ka, filmējot demontāžas darbus un lietojot vārdus “russkije ne sdajutsa”, to visu domājis tikai par plāksnes demontāžu, nevis darīja to ar kādu citu nolūku un nodomu, un viņa rīcība neesot saistīta ar atbalstu Krievijas agresijai pret Ukrainu. Tomēr Administratīvā rajona tiesa Rēzeknē pavisam nesēn, jūlija sākumā, viņa prasību noraidīja. Spriedumu vēl varēs pārsūdzēt apgabaltiesā.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Izpildvaras vadība

Ieņem divpadsmit amatus

Balvu novada pašvaldības izpilddirektore DAINA TUTIŅA, kā liecina 2002.gada deklarācija, ieņem 12 amatus: Balvu rajona partnerības lēmēj institūcijas locekle; SIA "ZAAO", SIA "AP Kaudzītes", AS "Balvu Energija", SIA "Balvu autotransports" un SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" kapitāla daļu turētāja pārstāve; Balvu novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisijas locekle; Balvu novada pašvaldības iestādes administratīvā vadītāja; "Ziemeļlatgales partnerības" valdes locekle; Balvu novada pašvaldības Civilās aizsardzības komisijas locekle un Balvu novada Vēlēšanu komisijas locekle. Viņai pieder 1991.gada vieglā automašīna "Opel Astra", 2007.gada vieglā automašīna "Toyota Corolla Verso", 1999.gada vieglā automašīna "Audi A4 Avant", zeme un ēkas Balvos, kā arī lietošanā ir zeme un ēkas Balvos un Lazdukalna pagastā. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņa nopelnījusi EUR 33 877,23, tajā skaitā VSAA – EUR 1 200, EUR 554,03 un EUR 200 (pabalsts); Balvu novada pašvaldībā – EUR 30 261,06, EUR 1 600 un EUR 60 (kompensācija); AS "Citadele banka" – EUR 0,27 (procenti) un EUR 1,87 (dāvinājums).

Iegādājies vēl vienu nekustamo īpašumu

Izpildītore vietnieks attīstības plānošanas un nekustamo īpašumu jautājumos JĀNIS BUBNOVS, kā liecināja 2021.gada amatpersonas deklarācija, par EUR 12 000 iegādājies nekustamo īpašumu. Arī pērn viņš iegādājies nekustamo īpašumu par EUR 40 000. Viņam pieder 2003.gada vieglā automašīna "Audi A4 Avant", zeme Tilžas pagastā, lietošanā – būve Baltinavas pagastā, kā arī ir nomā zeme Tilžas pagastā. Parādsaistības – EUR 19 074,74. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnījis EUR 28 789,14, tajā skaitā Balvu novada pašvaldībā – EUR 27 211,37; z.s. "Augstumi" – EUR 1 577,77 (ienākumi no saimnieciskās darbības un komercdarbības). Balvu novada pašvaldībā J.Bubnovs pērn pildīja sešus amatus: Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanas atlīdzības pieteikumu izskatīšanas komisijas priekšsēdētājs; Licencēšanas komisijas priekšsēdētājs; Algu, prēmiju un piemaksu sadales komisijas loceklis; Covid-19 krīzes skarto komersantu iesniegumu izvērtēšanas komisijas priekšsēdētājs; Uzņēmējdarbības veicināšanas komisijas loceklis; Civilās aizsardzības komisijas sekretārs.

Finansiāli izdevīgs gads

Izpildītore vietniece administratīvajos un finanšu jautājumos TAMĀRA LOCĀNE pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījusi EUR 42 307,62, tajā skaitā SIA "Kira" – EUR 900 (ienākumi no saimnieciskās darbības un komercdarbības); VSAA – EUR 795,02 (pabalsts); SIA "Grotas AB" – EUR 13 000 (ienākumi no saimnieciskās darbības un komercdarbības); Balvu novada pašvaldībā – EUR 27 612,60. Viņai pieder 1977.gada traktors "MTZ-50L", 3,4 privatizācijas sertifikāti, divi dzīvokļi Medņevas pagastā, kā arī kopīpašumā ir nekustamais īpašums Vecumu pagastā. Parādsaistības – EUR 14 800. Parādsaistības – EUR 14800. Balvu novada pašvaldībā T.Locāne pērn pildīja piecus amatus: Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanas atlīdzības pieteikumu izskatīšanas komisijas locekle; Algu, prēmiju un piemaksu sadales komisijas locekle; Covid-19 krīzes skarto komersantu iesniegumu izvērtēšanas komisijas locekle; Energoresursu atbalsta iesniegumu vērtēšanas darba grupas vadītāja; Interesu izglītības programmu izvērtēšanas un valsts mērķdotāciju un pašvaldības dotāciju finansējuma sadales komisijas priekšsēdētāja.

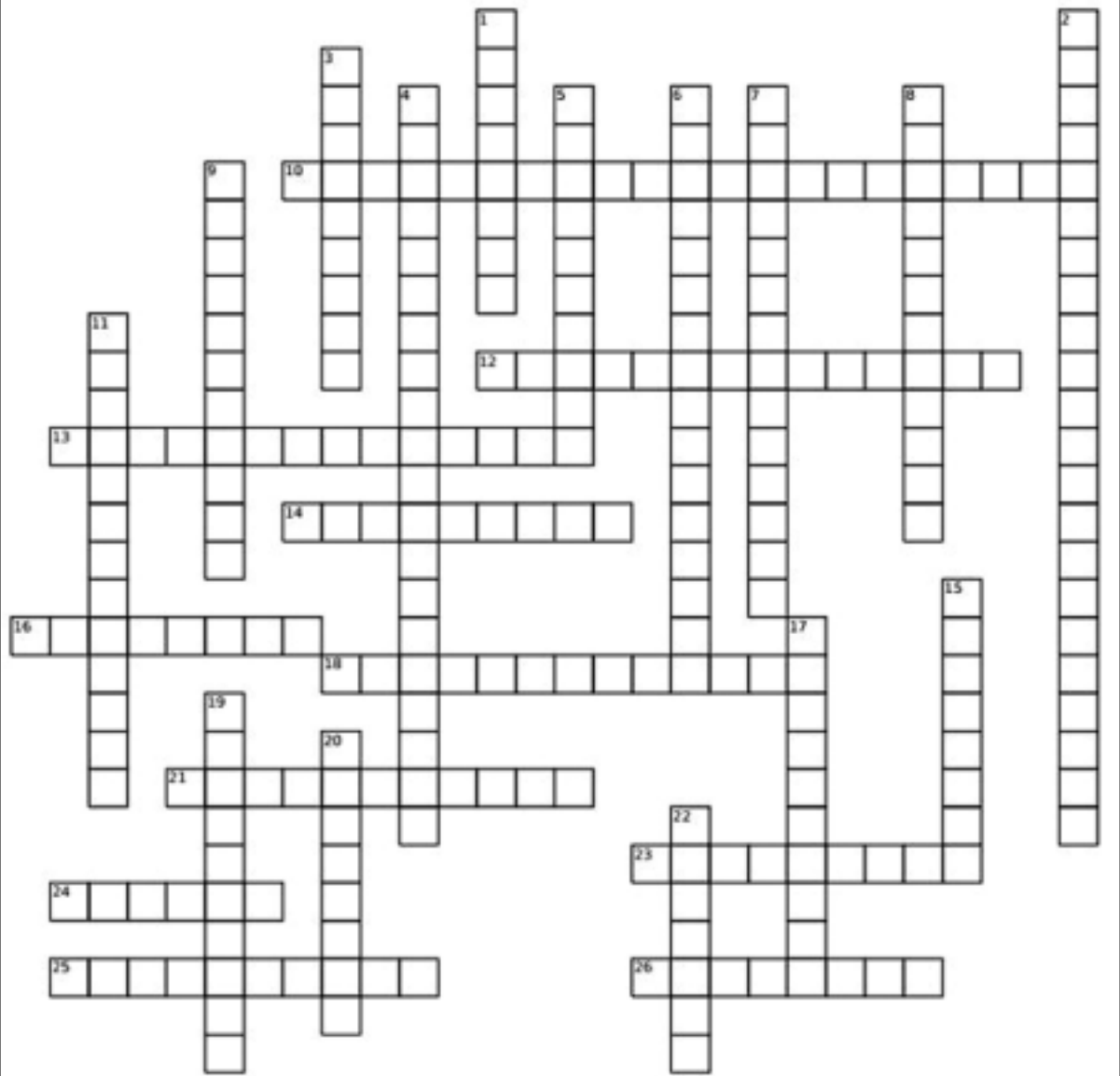
	2021.gads	2022.gads
Daina Tutīņa	25 985,35	33 877,23
Jānis Bubnovs	25 042,75	28 789,14
Tamāra Locāne	24 275,73	42 307,62

Pieder divi dzīvokļi Balvos

Individuālā uzņēmuma "Līgas Kozlovskas ģimenes ārsta prakse" īpašniece, Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijas prezidente, Rīgas Stradiņa universitātes lektore, rezidentūras programmas vadītāja, Latvijas kontraceptoloģijas, seksuālās un reproduktīvās veselības asociācijas valdes locekle, Saeimas deputāte Līga Kozlovskā pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījusi EUR 25 417,21, tajā skaitā i.u. "Līgas Kozlovskas ģimenes ārsta prakse" – EUR 8 132 un EUR 962,40; VSAA – EUR 2 616,60 (pensija); Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijā – EUR 266,67 un EUR 2 673,63; Latvijas Sabiedrības veselības fondā – EUR 222,18; SIA "Veselības centrs Vivendi" – EUR 353; Rīgas Stradiņa universitātē – EUR 1 374,35; Latvijas Republikas Saeimā – EUR 8816,48. L.Kozlovskai pieder 2017.gada vieglā automašīna "Subaru XV", 2012.gada vieglā automašīna "Fiat Freemont", divi dzīvokļi Balvos, bezskaidrās naudas uzkrājums AS "SEB banka" – EUR 12 787.

Prātnieks 7. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīs līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Ūdenssporta veids, kurā pārvietojas pa viļņiem.
2. Nozīmīgs kultūras notikums, kas atkārtojas ik pēc pieciem gadiem.
3. Sengrieķu mitoloģijā etiopu valdnieka Kēfeja un Kasiopejas meita.
4. "Artificial Intelligence – AI".
5. Optiska ierīce ļoti mazu lietu aplūkošanai.
6. Viena no divām Baltijas jūrā sastopamajām medūzu sugām.
7. Laikraksta "Vaduguns" agrākais nosaukums.
8. Māla pušaminstruments.
9. Apdzīvota vieta (skrajciems) Balvu novada Kubulu pagastā.
11. Mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās.
15. Skaņas intensitātes mērvienība.
17. Rakstāmrīks.
19. Slovēģijas galvaspilsēta.
20. Sēnes, atrodamas jau ap Jāņiem.
22. Sāras Heivudas romāns.

Horizontāli

10. Dažādu padomu žurnāls.
12. Pūtēju orķestru virsdiriģents.
13. Klasisks un sen zināms salda ēdiens, parasti vaniļas mērcē.
14. Melu detektors.
16. Liela laika mērvienība.
18. Vietējās nozīmes dabas aizsardzības objekts, dabas parks.
21. Viens no nacionālajiem simboliem.
23. Ierīce telpas sildīšanai.
24. Mājas vai citas būves paplašinājums.
25. Rīgas pilsētas daļas "Mežaparks" nosaukums līdz 1923.g.
26. Grāmatas "Es gribēju vēlreiz redzēt jūru" autora vārds.

6. kārtas atbildes

Vertikāli:

1. Žubīte. 2. Rāvējslēdzējs. 3. Dambrete. 4. Panamerikas maģistrāle. 6. Dienasgrāmata. 7. Pulkstenis. 9. Nātrija hlorīds. 10. Sīkziēdu sikgalvīte. 12. Atmatenes. 14. Jāņu zāles. 16. Asaris. 17. Kundziņš. 19. Vēderkāji. 20. Baiba Broka. 22. Lamanšs. 26. Diēzs.

Horizontāli:

5. Burāšana. 8. Teirumnīku. 11. Medus. 13. Tāļivaldis Margēvičs. 15. Lāpsta. 18. Austras koks. 21. Jāņi. 23. Rabarberi. 24. Ceļošana. 25. Pļavas āboliņš. 27. Artūrs Šilovs. 28. Skafandrs.

Pareizas atbildes iesūtījuši: Ā.Zeltkalne, J.Pošeika, Z.Pulča, I.Homko, I.Svilāne, L.Mežale, A.Mičule. **Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC"** saņēma ZITA PULČA no Balviem. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Zini un izmanto!

Kas vecākiem ir un kas nav jāpērk bērnodarznienu un skolēnu vajadzībām?

Tiesībsargs ir saņēmis signālus, ka Latvijas izglītības iestādes – skolas un bērnodarzi – sāk atgriezties pie vecās prakses un vecākiem izsniedz sarakstus ar lietām, kas ir jāpērk bērna mācību vajadzībām.

Tiesībsargs informē, ka jau saņemtas 1200 ziņas no vecākiem (un dažiem pedagogiem) par to, ko iepriekšējā mācību gadā vecākiem vajadzēja iegādāties bērna mācību vajadzībām, un par sarakstiem jaunajam skolas gadam. No līdz šim saņemtās informācijas tiesībsargs izveidojis informatīvu materiālu (skat. tabulas), kas ir un kas nav jāpērk vecākam. Šis materiāls laika gaitā tiks papildināts, tiklīdz vēl parādīsies kāds jauns aspekts. Lai noskaidrotu, cik izplatīta ir šāda prakse un kādas lietas vecākiem ir jāpērk, iedzīvotājus aicina informēt Tiesībsarga biroju (informācija tiek vākta par pašvaldību dibinātām skolām un bērnodarziem, bet par privātām mācību iestādēm nē), līdz 19.jūlijam informāciju iesniedzot elektroniski – aizpildot izpētes formu: <https://ej.uz/MacibuPiederumi>, turklāt ne tikai par nākamo mācību gadu, bet arī par tikko aizvadīto. Jūsu atbildes ir ļoti gaidītas!

➤ Vislielākais juceklis ir ar mācību priekšmetiem “Dizains un tehnoloģijas” un “Vizuālā māksla”. No līdz šim saņemtās informācijas secināms, ka šo abu priekšmetu satura apguvei nepieciešamos produktus un materiālus lielākoties iegādājušies vecāki. Tomēr tā tam nevajadzētu būt. Materiālus – audumu, dziju vai jebkuru citu materiālu vai izejvielu –, kurus izmantojot skolēns rada priekšmetu vai produktu, kas paredzēts mācību obligātā satur apguvei, **nodrošina skola**.

➤ Zīmīgi, ka vecāki min arī visai specifiskas lietas, **kas noteikti nebūtu jāiegādājas pašiem**, bet gan jānodrošina mācību iestādei, piemēram, rokas figūrziņa asmeņi, pagarinātāji, nagliņas, saplākšņi, dažāda veida interjera priekšmeti u.c.

✓ Par mācību grāmatu, darba burtnīcu iegādi lielākoties strīda nav. **Tos nodrošina skola.**

Īss izraksts no MK noteikumiem, kas bērnodarzam ir jānodrošina un ko nedrīkst prasīt vecākiem:

- gultas veļa;
- dvieļi: rokām un kājām, drīkst būt vienreizējās lietošanas dvieļi;
- tualetes papīrs vai salvetes, kā arī šķidrās ziepes un roku nosusināšanas līdzekļi;
- dzeramais ūdens. Par to atsevišķs izvērstis regulējums: “Pakalpojuma sniegšanas vietā dzeramais ūdens atbilst dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma prasībām un bērniem ir brīvi pieejams. Ja pakalpojuma sniegšanas vietā nevar nodrošināt dzeramā ūdens atbilstību obligātajām nekaitīguma prasībām, pakalpojuma sniedzējs nodrošina bērniem slāpju remdēšanai fasēto dzeramo ūdeni. Bērniem slāpju remdēšanai nodrošina individuālus vai vienreizējās lietošanas traukus.” (47.punkts)

✓ Par zobu kopšanas lietām regulējums nosaka: “Pakalpojuma sniedzējs uzrauga, lai bērniem tiktu nodrošināti individuālie mutes higiēnas piederumi (zobu suka un neplīstoša materiāla glāze).” (36.punkts.) **Tātad šos piederumus pērk vecāki.**

IR JĀPĒRK

VECĀKIEM BĒRNUDĀRZĀ

NAV JĀPĒRK

21.06.2023

<p>penālis un daži individuāli rakstāmpiederumi krāsojamā grāmata brīvam brīdim darba burtnīca (pēc vecāku vēlmes) brīvam brīdim mapīte bērna darbiņiem zobu pasta* zobu suka mitrās salvetes papīra kabatlakatiņi neplīstoša glāze pamperi, vienreizējie paladziņi ķemme, pidžama auduma maisiņi apaviem u.c. drēbes treniņtērps sporta/deju čības ritmikas tērps maiņas apavi baseina piederumi svētku drēbes lacīte ēšanai priekšauts un cepure individuāla ūdens pudele (pēc vecāku vēlmes)</p>	<p>zīmuli, resni zīmuli, parastais zīmulis, grafita zīmuli kritiņi, vaska kritiņi, eļļas kritiņi dzēšgumija flomāsteri lime, līmes zīmuli zīmuli asināmais A4 lapas (paka) guašas krāsas, akvareļi otas zīmēšanas albums (A4 un A5) aplūkājumu papīrs krāsainais kartons abpusējais aplūkājumu papīrs laminēšanas papīrs plastilīns, jovi plastilīns, speciāls plastilīns, kas nelp pie rokām šķēres ja bērns kreilis (šķēres, lime u.c. kreijiem) rokdarbiem dažādi sikumi (lentes, ūdens, ja dzeramais ūdens nav no krāna) stieples, dzija, salmiņi, glāzītes, individuāli vai vienreizējās lietošanas trauki dzeršanai</p> <p><small>*tik precīzts</small></p>	<p>mācību burtnīcas paliktņi lapai paliktņi galdiem laminējamais izdales materiāls motivācijas uzlīmes krāsojamās grāmatas puzles grāmatīņas zobu pasta visai grupai* salvetes tualetes papīrs dvieļi vienreizējie dvieļi kapsulas trauku mazgājamajai mašīnai pagarinātājs svētku dekorācijas interjera priekšmeti plāksteri spogulis (logopēdiskām nodarbībām) dzeramais ūdens vai fasētais dzeramais ūdens svētku dekorācijas interjera priekšmeti plāksteri spogulis (logopēdiskām nodarbībām) dzeramais ūdens vai fasētais dzeramais ūdens individuāli vai vienreizējās lietošanas trauki dzeršanai</p>
---	---	--

IR JĀPĒRK

VECĀKIEM SKOLĀ

NAV JĀPĒRK

26.06.2023

<p>burtnīcas klādes pildspalvas penālis zīmuli grāmatu vāciņi skolas soma lime lineāls dzēšgumija flomāsteri sporta tērps maiņas apavi sporta apavi peldkostīms/peldbikses baseina piederumi un čības dvieļi priekšauts</p> <p>..... materiāli – audums, dzija vai jebkurš cits materiāls vai izejviela -, kurus izmantojot skolēns rada priekšmetu vai produktu savām vajadzībām ārpus mācību obligātā satura</p>	<p>mācību grāmatas darba burtnīcas mācību literatūra datori un citas elektroniskas ierīces mācību programmas apguvei pārtikas produkti un izejmateriāli dizaina un tehnoloģijas apguvei (piemēram, adatas, diegi, olas, saplākšņi, naglas) plastilīns aplūkājumu, akvareļu, zīmēšanas un A4 baltais papīrs mācību materiālu kopēšanai kritiņi guašas krāsas un līdzīgi piederumi cirkulis rokas figūrziņa asmeņi salvetes/tualetes papīrs dvieļi vai vienreizējie dvieļi interjera priekšmeti dzeramais ūdens vai fasētais dzeramais ūdens</p> <p>..... materiāli – audums, dzija vai jebkurš cits materiāls vai izejviela -, kurus izmantojot skolēns rada priekšmetu vai produktu, kas paredzēts mācību obligātā satura apguvei</p>
--	---

! Līdz šim ziņas par mācību vajadzībām pērkamajām lietām pienāk no teju visiem Latvijas novadiem. Tiesībsargs vērs uzmanību – prasība par mācību līdzekļu iegādi var būt gan pamatota, gan nepamatota. Kā visbiežāk iegādājamās lietas vecāki min dažāda veida kancelejas preces – burtnīcas, klādes, pildspalvas, zīmulus u.c. Un kā arī nosaka likums, ko pārfrazējot varētu teikt, **ka viss, kas vajadzīgs penālim, ir jāpērk vecākiem.**

Uzziņai:
Vecāku pienākumu iegādāties savam bērnam mācību līdzekļus nosaka Izglītības likuma 58.panta trešā daļa: “Vecāku (personu, kas realizē aizgādību) pienākums ir savu materiālo iespēju robežās nodrošināt savu bērna izglītošanai nepieciešamos šā likuma 1. panta 12.5 punkta “n” apakšpunktā minētos individuālos mācību piederumus.” punkta “n” apakšpunkts).

➤ Individuālie mācību piederumi ir “izglītojamo personiskās lietošanas priekšmeti un materiāli, kuri tiek izmantoti kā mācību līdzekļi vai saistībā ar mācību iespēju nodrošināšanu: kancelejas piederumi, apģērbs un apavi, atsevišķu mācību priekšmetu (sports, mājturība un tehnoloģijas u.c.) obligātā satura apguvei nepieciešamais specifiskais apģērbs, apavi un higiēnas piederumi, materiāli, kurus izmantojot mācību procesā skolēns rada priekšmetu vai produktu savām vajadzībām”. (Izglītības likuma 1. panta 12.5 punkta “n” apakšpunkts.)
➤ Izsmēlošs mācību piederumu uzskaitījums likumā nav iespējams un nav nepieciešams, jāievēro princips, ka materiāli

izglītības obligātā satura apguvei nav jāpērk vecākiem. Prakse iekļaut individuālo mācību piederumu sarakstā mācību līdzekļus, kas jānodrošina skolai, neatbilst labas pārvaldības principam un nav pieļaujama. Tā ir uzskatāma par iestādes prettiesisku faktisko rīcību Administratīvā procesa likuma izpratnē. Apstrīdēšanas kārtība ir noteikta izglītības iestādes nolikumā.
➤ Vecākiem, kas saņēmuši pedagoga izsniegtus sarakstus ar lietām, kas nepieciešamas izglītības satura apguvei, sākotnēji būtu jāvērsas pie iestādes vadītāja un jālūdz pārskatīt sarakstus. Ja neizdodas situāciju atrisināt izglītības iestādes ietvaros, iestādes vadītāja rīcība ir apstrīdama dibinātājam, savukārt

dibinātāja rīcība – administratīvajā rajona tiesā. Vecāki ir tiesīgi vērsties arī izglītības jomu uzraugošajā institūcijā – Izglītības kvalitātes valsts dienestā un pie tiesībsarga.
➤ **Vai drīkst iet uz skolu, ja nav skolas formas?**
Piederības apliecinājums un kvalitātes zīme, prestižs un reizē atbildība – tā bieži tiek dēvētas skolas formas. Par to iegādi un pamatotību tiek saņemti daudzi vecāku komentāri. Izglītības iestādei ir tiesības noteikt skolas formas valkāšanu, tomēr tās neesamība nedrīkst ierobežot tiesības uz izglītību. Ja vecāki finansiāli iemeslu dēļ formas nevar atļauties iegādāties vai, piemēram, reliģiskās u.c. pārliecības dēļ ir pret to valkāšanu, skolai būtu jāparedz izņēmuma gadījumā.

Dažādi

Zāles pļaušana, zāles smalcināšana. Tālr. 26512307.

Smalcina ganības, pļavas. Tālr. 29165808.

Veic visa veida remontdarbus (dzīvokļa remonts). Tālr. 20516077.

Urbj akas. Ierok, savieno ūdensvadus mājā, kanalizāciju. Tālr. 25685918.

Piedāvā smilti, granti, šķembas, melnzemi. Remontē piebraucamos ceļus. Tālr. 25685918.

Piedāvā krūmgrieža, trimmera pakalpojumus. Tālr. 26620664.

19.jūlijā plkst. 10.00 GAIĻĀKALNA kapos talka.

Pārdod

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³ – EUR 300. Tālr. 29418841.

Maina skaldītu malku pret veciem motocikliem. Tālr. 26425960.

Z/S "GRAČUĻI" pārdod jaunputnus, dējējvistas. Pieteikumi pa tālr. 29186065.

Pārdod LB teļu (bullīti), dzimis 22.06.23., EUR 50. Tālr. 29382547.

Pērk

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

"LIGNUM LATVIJA"
Uzticama mežu iegāde.
Pērk meža ipašumus, cirsmas, lauksaimniecības zemes. Tūlītēja un godīga samaksa par mežu. Ātra un precīza novērtēšana. Vienkāršs pārdošanas process. Cilvēcīga sadarbība. Pārdod mežu profesionāļiem, liec mežu savā lietā.
Tālr. 29289878.

Pērk izcirstus mežus (3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tālr. 28282021.

Pērk dzīvokli, zemi, māju, mežu jebkādā stāvoklī. Samaksa nekavējoties. Iespējams ar parādiem, īrniekiem, daļām un citiem apgrūtinājumiem. Tālr. 26905430.

Pērkam izstrādātus mežus, jaunaudzes, izcirtumus. Godīga samaksa. Tālr. 29246569.

Kļūdas labojums

14.jūlija pateicībā pareizi jābūt... Irēnai par baznīcas izpušķošanu...
Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.

Atrasts

Pie veikala "Preilis" atrasti JURA KALNIŅA dokumenti. Interesēties redakcijā.

Pateicība

Vissirsnīgākie pateicības vārdi prāvestam Filipam Davidovičam, ērģelniekam Haraldam, Irēnai, apbedīšanas firmai "Ritums", Baltinavas kafējnīcas "Pietālava" kolektīvam par garšīgo mielastu. Paldies Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Pašvaldības darbinieku arodbiedrības kolektīviem, darba kolēģiem, Purvciema mājas iedzīvotājiem, kaimiņiem, Silvijai ar ģimeni, Aivaram ar ģimeni, Marijai Pugejai Liepnā, Taņai Vasiļjevai, Nadeždai Balabinai, Vijai Kulšai, Valentīnai Ločmelei, Nicaku ģimenei, Inesei Slišānei, Agritai, Normundam, Jāzepam Bondaram, Staņislavam Vancānam, Zīnai Krutovā, visiem, visiem mīļš PALDIES, ka bijāt kopā ar mums, pavadot mūžībā mūsu mīļo **Antoniņu Zeļenovsku** – māmiņu, babīti, vīramāti, vīramāsu.
DĒLS OĻEGS AR ĢIMENI

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 5 eiro par 28 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Purviņu kapu vecākā saka PALDIES Artim Rižajam, Ivetai Sockai-Puisānei, Aldim Korklam, prāvestam Filipam Davidovičam, Ivaram Gustam, Arnim Zeļcam un visiem piederīgajiem par kapu kopšanu un svētku norisi. Lai veicas!

 Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni turpmākajiem mēnešiem!

Radās neskaidrības, zvani – tālr. 26161959.

Informē VID

Restorāniem izbraukuma tirdzniecība jāreģistrē un arī izbraukumā jāizsniedz čeki

Turpinoties vasaras koncertu, svētku, dažādu sporta un kultūras pasākumu sezonai, Valsts ieņēmumu dienests (VID) atgādina, – restorāniem, kafējnīcām un citiem ēdināšanas uzņēmumiem izbraukuma tirdzniecība ir jāreģistrē VID, ir obligāti jāizsniedz pircējiem kases čeks, bet alkohola tirgošanai ir nepieciešama speciālā atļauja (licence).

Kā reģistrēt izbraukuma tirdzniecību?

Ja uzņēmums ēdināšanas pakalpojumus sniedz izbraukumā ārpus savas pamatdarbības vietas, piemēram, brīvdabas koncertos, pilsētas svētkos vai sporta pasākumos, tad šī izbraukuma tirdzniecība pirms tam jāreģistrē VID kā struktūrvienība. Tas ir ērti un ātri izdarāms tiešsaistē, VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, sadaļā "Reģistrī", izvēloties struktūrvienības veidu "Izbraukuma pakalpojums". Plašāka informācija pieejama www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi / Noderīgi / Nodokļu maksātāji / Struktūrvienības reģistrācija".

Kā strādāt ar kases aparātu izbraukumā?

Ēdināšanas uzņēmumiem izbraukuma tirdzniecībā obligāti ir jāizmanto kases aparāts un jāizdrukā, un jāizsniedz klientam kases čeks.

Īslaicīgi, līdz 5 darba dienām, izbraukumā drīkst izmantot to pašu kases aparātu, kas jau ir uzstādīts un reģistrēts pamata darbavietā. Tādā gadījumā pirms aparāta lietošanas uzsākšanas izbraukumā ēdinātājam VID EDS (sadaļā "Sarakste ar VID") ir jāiesniedz informācija par tirdzniecības vietu, periodu un Grand Total vērtību vai summārās atmiņas kopsummu. Tāpat pirms kases aparāta lietošanas atsākšanas pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā) VID EDS, sadaļā "Sarakste ar VID", ir jāiesniedz Grand Total vērtību vai summārās atmiņas kopsumma.

Savukārt, ja izbraukuma tirdzniecībā tiek izmantots cits kases aparāts, tas pirms tam jāreģistrē VID EDS, norādot, ka kases aparāts tiks lietots ārpus pastāvīgās darbības vietas (struktūrvienības). To var izdarīt, vēroties pie reģistrēta apkalpojošā dienesta, ar kuru noslēgts līgums par kases aparāta apkalpošanu.

Plašāka informācija pieejama VID tīmekļa vietnes www.vid.gov.lv sadaļā "Uzņēmējiem / Kases aparāti un kases sistēmas / Veicamās darbības ar elektroniskajām iekārtām un ierīcēm EDS".

Kādas licences nepieciešamas un kā tās saņemt?

Ar alkoholisko dzērienu izbraukuma tirdzniecību sabiedrisko pasākumu norises vietās drīkst nodarboties tikai tie ēdināšanas uzņēmumi, kuri ir saņēmuši licenci mazumtirdzniecībai ar alkoholiskajiem dzērieniem vai alu kādā no savām patstāvīgajām darbības vietām.

Īpašs izņēmums paredzēts mazajām alkoholisko dzērienu darītavām. Ja savu restorānu vai kafējnīcu ir izveidojusi un izbraukuma ēdināšanas pakalpojumus sniedz mazā alkoholisko dzērienu darītava, tad tai pašu gatavotā alkohola tirdzniecībai savā restorānā vai kafējnīcā nav nepieciešama atsevišķa licence alkohola mazumtirdzniecībai un pietiek ar licenci apstiprinātā akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai mazajām alkoholisko dzērienu darītavām.

Būtiski, ka alkoholisko dzērienu un alus tirdzniecība sabiedriskās vietās jāsaņū ar vietējo pašvaldību, kurā plānota izbraukuma tirdzniecība.

Atbildība

VID aicina visus ēdināšanas uzņēmumus ievērot minētās prasības un sekmēt godīgu konkurenci un uzņēmējdarbības vidi sev un citiem tās dalībniekiem. Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID Konsultatīvo tālruni 67120000 vai uzdot savu jautājumu rakstiski VID EDS sadaļā "Sarakste ar VID".

Ja tomēr pasākuma laikā, veicot tirdzniecības vietu pārbaudes, VID konstatēs, ka minētās prasības netiek ievērotas, var tikt piemērots administratīvais sods atkarībā no konkrētā pārkāpuma veida. Savukārt par pārkāpumiem alkoholisko dzērienu tirdzniecības jomā papildus administratīvajai atbildībai – soda naudai – var tikt anulēta licence alkoholisko dzērienu tirdzniecībai.

 <p>Vaduguns INDEKSS 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv</p> <p>Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", M.I.ŽOGOTA Iespiests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 2185</p>
--	--	--	--	--